

JORNADES DE LA COMISSIÓ INTERNACIONAL DE DIFUSIÓ DE LA CULTURA CATALANA

Fem catalanòlegs estrangers

«La interrelació en la Cultura: Art i Tecnologia» ha estat el títol de les primeres jornades muntades els passats dies 21 i 22 de gener a Barcelona per la Comissió Internacional de Difusió de la Cultura Catalana.

Lluís Bonada

Un grup de destacats especialistes del camp de les arts i de les lletres, que van venir a Barcelona des de diferents països per debatre els problemes candents i actuals de la interrelació entre l'art i la tecnologia, van tenir l'oportunitat de descobrir que les dues revolucions més importants que s'han produït en la tècnica narrativa, i la literatura en general, són tecnològiques. Una va ser la de l'estrep, que els àrabs introduïren al continent europeu —els cristians, no el coneixien— gràcies al qual pot néixer la cavalleria. I amb la cavalleria apareix la novel·la cavalleresca, i amb la novel·la cavalleresca, el *Quixot*, que tanta influència ha tingut en la literatura. Sense l'estrep no tindríem, doncs, el *Quixot*.

L'altra revolució va ser la del paper, que, com potser no sabien els destacats especialistes, va ser introduït a Europa per Xàtiva. Fins l'aparició del paper, no es podien escriure novel·les en prosa de gran extensió ni es podien permetre massa llibertats narratives: el pergamí era car i l'escriptor no podia malgastar-lo en provatures. Per això, abans, els monjos del monestir de Poblet tenien molts ramats d'ovelles, per garantir el menjar, l'hàbit i el pergamí. El paper, més que no pas la impremta, revolucionarà la literatura: canvia la tècnica narrativa. ¿I l'ordinador? Amb l'ordinador, res, car l'ordinador no fa sonets.

Aquest descobriment el va revelar el doctor **Martí de Riquer** en la primera de les set sessions de debat que van conformar les primeres jornades muntades per la Comissió Internacional de Difusió de la Cultura Catalana del De-

Una de les sessions de la Comissió Internacional.

partament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, els dies 21 i 22, sota el lema «La interrelació en la Cultura: Art i tecnologia». Però el punt més important de les jornades no va ser la de presentar aquest descobriment o la de fer frases brillants, com la que va dir l'escriptor hebreu **Yoram Kaniuk** sobre la responsabilitat ètica dels intel·lectuals i científics, segons el qual, «voler despreocupar-se dels problemes morals de l'art és com voler-se casar amb la **Brigitte Bardot** perquè cuina molt bé», sinó el fet que escriptors i artistes de primera fila es mentalitzin sobre l'existència de Catalunya i de la cultura catalana. I vegin que al nostre país hi ha persones que es poden seure al seu costat en una taula rodona i fer un paper tan digne com ells. «Volem convertir-los al catalanisme, volem fabricar catalanistes», ens deia **Marta Pessarrodona**, la persona encarregada pel conseller de Cultura **Joaquim Ferrer** de fer rutil·lar la comissió.

No té, doncs, cap importància assenyalar el fet que una de les qüestions que van provocar més polèmica a la taula rodona formada pel filòsof espanyol **José Luis López Aranguren**, el filòsof alemany **Gustav Siebenmann** i la catalanòfila nord-americana **Mary Ann Newman**, fos si és millor doblar les pel·lícules o subtitular-les. L'arquitecte barceloní **Federico Correa**, membre de la comissió, va plantejar, des del públic, el tema. Va dir que està en contra del subtítol perquè és un atemptat contra la imatge de la pel·lícula i perquè en destorba la visió, atemptat, va dir, que és més greu que l'atemptat que es comet amb el doblatge. **Mary Ann Newman**, que havia suggerit, fet i fet, el tema, amb la seva intervenció sobre els problemes tècnico-artístics de la traducció literària, va dir el contrari. I **Aranguren** va posar pau, dient que tot té inconvenients i elogiant el fet que haguessin sortit a favor del doblatge.

Les intervencions —no més d'un

quart d'hora per persona— van ser, en general, i deixant les de caràcter erudit i positiu com les del doctor **Riquer**, o les historicistes de **Gustav Siebermann**, de dos tipus. D'una banda, hi havia el ponent que es dedicava a parlar dels problemes específics que té plantejat el seu gremi amb la tecnologia. Així, el compositor d'avantguarda mexicana **Manuel Enríquez** va acabar la seva ponència amb aquest interrogant obert: ¿Pot un tècnic-col·laborador, que no és un artista, però participa en l'elaboració d'una obra musical feta amb els darrers avanços tecnològics, ser-ne considerat coautor? I, el que és més important, aquest altre: ¿té dret a cobrar els drets d'autor? De l'altra, es donava la reflexió moral, la presa de posició sobre si la tecnologia és bona o dolenta, sobre si la tecnologia vulgaritza l'art. L'escriptor hebreu **Yoram Kaniuk**, que, segons va recordar el moderador **Ricard Salvat**, és, per a **Susan Sonntag**, un dels tres novel·listes més importants apareguts la dècada dels setanta, junt amb **García Márquez** i **Handke**, va parlar de la responsabilitat dels científics alemanys

que van treballar durant el nazisme, però a ell li hagués agradat que els altres ponents haguessin parlat de la situació històrica i present de la cultura i del poble català, que és el que el va fer acceptar la invitació. Però, és clar, la comissió té el projecte de muntar dues jornades com aquesta cada any i el tema no pot pas ser sempre el de la cultura catalana. L'important, això ja ho anava entenent l'escriptor hebreu, era la trobada en si. Gràcies a aquesta trobada, **Yoram Kaniuk** va tenir l'oportunitat de visitar els calls, **Gaudí** i **Miró**, que és el que l'interessava.

De moment, la comissió representa la cultura catalana subscrita al Principat perquè, clar, qui paga mana. Així, tots els membres catalans de la comissió són ciutadans beneficiaris de la Generalitat de Catalunya: **Marta Pessarrodona**, **Ricard Salvat**, **Federico Correa**, **Fabià Estapé**, **Albert Ràfols-Casamada**, **Lluís Racionero** i **Santiago Dexeus**. Però, recorda **Marta Pessarrodona**, la comissió no està tancada. Així, **Martí de Riquer**, per exemple, va parlar de Xàtiva i del Tírrant. □

respectius jurats confirmarien l'alt nivell dels treballs presentats.

El premi de pintura fou el més insatisfactori. Dotat amb 750.000 pessetes, fou concedit *ex-aequo* a **Caterina Bonnin**, **Jesús Mendoza** i **Magdalena Duran**. Tres obres de darrera tendència, aconseguides amb prou dedicació, d'autors que encara no han entrat de ple en la roda de les galeries i la promoció.

Per la polèmica precedent, el premi de novel·la, dotat també amb 750.000 pessetes, fou per a **Crònica de Guinea**, de l'escriptor mallorquí **Miquel Ferrà i Martorell**, que entre d'altres guardons compta amb el Ramon Llull. **Antoni Serra**, secretari del jurat, recomanà a l'ajuntament que aquesta obra fos editada. I que també ho fos la finalista, titulada *Els ulls de l'ahir*. Aquesta novel·la és d'una estudiant de quart de filologia, **Maria Pau Janer**, un rostre popular per haver presentat un *magazine* televisiu aquest estiu passat i reconeguda entre els cercles intel·lectuals mallorquins com la filla de l'escriptor **Gabriel Janer Manila**.

Una altra estudiant de filologia es féu amb el premi de poesia, dotat amb 450.000 pessetes. L'obra, titulada *Les aus*, de **Margarida Pons Jaume**, fou la guanyadora. **Margarida Pons** va sor-

COMPARTITS AMB LES JORNADES D'INTEL·LECTUALS

Premis dignes i reconstituïts

Sant Sebastià, invocat contra la pesta i patró de Ciutat, ha dut a l'illa dues festes d'hivern. La revetlla al carrer i els Premis Ciutat de Palma han complert bé enguany. Tots dos han estat un èxit.

D. Quetber

L'edició dels Premis Ciutat de Palma d'enguany ha estat més que digna. L'acte de proclamació feia pressentir la festa d'hores després: molta gent entusiasta. I, com la festa del patró de Ciutat, Sant Sebastià, que resultà encertada i d'organització perfecta —perquè no dir-ho també—, l'acte protocolari de lectura del veredict, amb tota senzillesa, va satisfer l'esglai i les expectatives amb alguns noms de nous valors, dels quals ja es coneix l'obra i la dedicació intensa a l'ofici.

Si des d'alguns sectors interessats o rancuniosos s'havia especulat amb la possibilitat que quedàs desert el premi en alguna modalitat i es posàs en en-

Lectura de la concessió dels Premis Ciutat de Mallorca.

tredit la continuïtat de la convocatòria, el regidor de cultura, **Nicolau Llaneres**, els sortí al pas anunciant que els Premis Ciutat de Palma continuarien sent «un estímul per a creadors i investigadors».

Després la lectura de les actes dels

prendre l'any passat en guanyar el **Salvador Espriu**. Qui ha llegit aquesta obra en fa lloances.

L'escultor pollencí **Sebastià Llompart** aconseguí la beca d'estímul a les activitats artístiques. Aquest apartat va